

[Poul Møller.]

efter alle solemærker at dømme blive endnu større. Statens udgifter stiger ikke tilsvarende. Vi er inde i et forholdsvis stabilt prisniveau som følge af de lave råvarepriser og de lave fragtrater. Den høje beskæftigelse letter staten for sociale udgifter og udgifter til beskæftigelsesarbejder. Staten kan undlade at give de budgetterede og bevilgede tilsagn om lån til boligbyggeri, og den har udskudt visse anlægsarbejder. Alt dette medfører, at de civile udgifter snarere vil have en faldende end en stigende tendens i det kommende år.

Resultatet heraf bliver, at staten i år og til næste år med en uændret skatteudskrivning vil få et overskud større end nogen sinde før. Vi har mange års erfaring for, at overskud i statens kasse frister det høje ting og frister regeringen til nye statsudgifter, f. eks. øget folkepension, dagpenge til sygekasserne, nye erhvervslån etc. Et fortsat stigende skattetryk er følgen af denne fristelse. Hver gang staten opnåede overskud, blev det anvendt til nye udgifter, og når valutakriser eller arbejdsløshed meldte sig, opkrævedes nye skatter enten for at begrænse det private forbrug eller for at finansiere beskæftigelsesudgifter. Så snart krisen var overstået og muligheden for skattelettelse til stede, blev pengene anvendt til øgede offentlige udgifter. På denne måde voksede skattebyrden fra 1939-40 til dette finansår fra 17 pct. til nogle og tredive pct. af nationalindkomsten. Fortsættes denne udvikling, fastholder man progressionen, at staten skal have en øget del af produktions-tilvæksten, så kan vi se de næste 20 år an, og da kan man så se, hvor lidt det danske folk vil have tilbage af sin arbejdsindkomst, når det har betalt sine skatter.

Jeg er overbevist om, at det nuværende flertal vil benytte en uændret skatteudskrivning til offentlige udgiftsforøgelser, men jeg er også overbevist om, at hvis vi skal klare os i det åbne marked, som vi nu skal ind i, så er et lavt skattniveau en nødvendig forudsætning herfor. Ingen må jo glemme, at af samtlige 7 lande inden for frihandelsområdet er Danmark det, som står over for de største vanskeligheder og de største farer ved den europæiske deling, fordi vore vigtigste markeder skilles.

Vore tanker tager da sigte på dels at

begrænse statens udgifter, dels at sørge for, at en del af statens forventede indtægtsstigning bliver stillet til borgernes rådighed. Sammenlagt regner vi med i finansåret 1960-61 at skulle udskrive 800 mill. kr. mindre i skatter, end tilfældet vil være efter de gældende udskrivningsregler. Vi har herudover afsat en reserve til uforudsete civile statsudgifter og til dækning af øgede forsvarsudgifter. Denne reserve er i alt på 500 mil. kr. Der vil altså ikke være nogen fare for statsfinanserne ved gennemførelse af denne politik, og det finansieringsbehov, der vil være tilbage, vil kunne dækkes af statsindtægterne.

Af skattelettelsen på 800 mill. kr. påregner vi at op imod halvdelen af beløbet fremkommer ved de spareforslag, vi agter at stille i den kommende samling, og som vi nærmere har redegjort for i fællesudtalelsen. Diskussion om enkeltheder i disse forslag bør formentlig afvente den behandling, de skal underkastes her i tinget, når de er fremsat. Forslagene spænder vidt. De vedrører så forskellige emner som afviklingen af den kgl. grønlandske handel, nedlæggelse af urentable statsbanestrækninger, indskrænkning i den traditionelle diplomatiske repræsentation, nedlæggelse eller indskrænkning af institutioner, som enten tiden er løbet fra, eller som vore partier ikke anser det for rimeligt at opretholde, indførelse af en større egenydelse for at nyde visse offentlige goder og afvikling af erhvervsmæssige udlån. Herunder ønsker vi også udlånene til boligbyggeriet stoppet, således at staten kun kan give tilsagn om lån til byggeri til fordel for de mindstbemidlede boligbehov.

Den højtærede statsminister har i Aktuelt den 6. oktober i år udtalt, at regeringen allerede har standset yderligere statslåns-tilsagn. Det er naturligvis godt; men det forhindrer jo ikke, at den derved gennemførte mindskelse af udlånsbyrden — hvad enten den gennemføres på forslag fra vor side eller gennemføres af regeringen — kan anvendes til en skattelettelse. Så længe statens udlån steg år for år, blev det betragtet som motivering for skattestigninger; man ville finansiere udlånene over skatterne. Hvis udlånene nu falder — på regeringens eget initiativ endda — så bør skatterne også falde, for så har man ikke længere det finansieringsbehov.